Podnebie a počasie

Poloha SR

- mierne pásmo
  - 4 ročné obdobia
- stred svetadiela
  - zo západu vlhký oceánsky vzduch
  - z východu suchý kontinentálny vzduch
- neprejavuje sa horizontálna členitosť (malá rozloha)

Vplyv na podnebie

- nadmorská výška
- orientácia voči svetovým stranám
- členitosť povrchu

Počasie

- okamžitý stav ovzdušia
- veľká premenlivosť
- poloha v polárnom fronte
  - rozhranie miernych a teplejších vzduchových hmôt
  - od západu na východ prechádzajú cyklóny a anticyklóny

Cyklóna

- oblačno s dažďami v lete a snežením v zime
- v lete ochladenie
- v zime oteplenie
- zima, jar – najčastejšie
- Medardova kvapka, Hromnice

Anticyklóna

- jasno a slnečno
- v lete vysoké teploty
- v zime silné mrazy
- začiatok jesene
- babie leto

Stacionárne cyklóny a anticyklóny

- stále útvary
  - Islandská tlaková níž
  - Azorská tlaková výš
  - Iránska tlaková níž – leto
  - Sibírska tlaková výš - zima

Teplota vzduchu

- nadmorská výška
  - na 100 m klesá o 0,3°C až 0,7°C – teplotný gradient
- teplotné inverzie – v zimných mesiacoch
- najnižšia teplota - -41°C Vígľaš – Pstruša (1929)
- najvyššia teplota - +40,3°C v Hurbanove (2007)

- najteplejšie oblasti – nížiny
  - Podunajská nížina
  - Východoslovenská nížina
- najchladnejšie oblasti – pohoria
  - najvyššie vrcholy – Lomnický štít
- najchladnejší mesiac – január
  - Podunajská nížina -1°C až -2°C
  - Tatry - -11°C
- najteplejší mesiac – júl
  - nížiny - +20°C
  - Tatry - +4°C

- mrazové dni – teplota klesne pod 0°C
  - Bratislava – 90 dní
  - Lomnický štít – 285 dní
- letné dni – teplota vystúpi nad 25°C
  - Podunajská nížina – 70 dní
  - Tatry – len v niektorých rokoch
- priemerná ročná teploty stúpla v 20.storočí o 1°C

Zrážky

- dážď a sneh
- s rastúcou nadmorskou výškou zrážok pribúda
- západné (náveterné) svahy pohorí vlhšie
- zrážkové tiene (záveterná strana) – najmenej zrážok

- najmenej zrážok
  - Podunajská nížina – 500 mm
- najviac zrážok
  - najvyššie pohoria – Zbojnícka chata v Tatrách – 2130 mm
- priebeh zrážok počas roka
  - leto 40%, jar 25%, jeseň 20%, zima 15%
  - vhodné pre vegetáciu a poľnohospodárstvo
- sneh – október až apríl
  - Podunajská nížina – 40 dní 20 – 40 cm
  - pohoria – vyše 200 dní 200 cm

Klimatické oblasti

- teplá
- mierne teplá
- chladná
  - teplota, zrážky, kontinentalita, fenologické ukazovatele (začiatok žatvy)

Teplá klimatická oblasť

- nížiny a nízko položené kotliny do 400 m n.m.
- najviac slnečného svitu – 1500 hodín ročne
- najvyššie teploty – 50 letných dní
- zimy mierne
- zrážky 520 – 750 mm – potreba zavlažovania
- žatva začína najneskôr 15.júla
- na teplo náročné plodiny – kukurica, cukrová repa, pšenica, melóny, paprika, vinič, marhule

Mierne teplá klimatická oblasť

- do 800 m n.m.
- priemerné júlové teploty nad 16°C
- viac zrážok ako v teplej klimatickej oblasti
- žatva začína po 15.júli
- raž, jačmeň, ovos, zemiaky

Chladná klimatická oblasť

- Najvyššie pohoria nad 800 m n.m.
- Najmenšia plocha SR
- Najviac zrážok – Tatry až 2000 mm
- Priemerné júlové teploty do 10°C
- Nerozvinuté poľnohospodárske využívanie, prevládajú lesné porasty, horské lúky, skaly

Znečisťovanie ovzdušia

- priemysel
  - výroba energie a tepla – Zemianske Kostoľany
  - hutníctvo – Košice, Žiar nad Hronom
  - chemický priemysel – Nováky, Humenné
  - ťažba surovín – Lietavská Lúčka, Jelšava
  - kafilérie, celulózky, ...
- doprava
  - automobily – dolina Váhu a Hrona
- veľké mestá
  - priemysel + doprava